Kommittémotion SD23

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2388

av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

Sverigedemokratisk myndighetspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka aktivism bland offentliganställda tjänstemän och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka opinionsbildande verksamhet på myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka myndighetsaktivism genom regleringsbreven och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera arbetet mot klan- och gänginfiltration av myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som arbetar inom statligt styrda verksamheter inte ska tillåtas bära synliga symboler eller klädesplagg som markerar religiös eller politisk tillhörighet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som arbetar inom statligt styrda verksamheter ska använda allmänt vedertagna artighetsgester och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla mångfaldsmålen i statlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera diskrimineringslagen och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förordningar och instruktioner till myndigheter inte ska innehålla bestämmelser om att främja mångfald och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minimera bruk av andra språk än svenska och de nationella minoritetsspråken inom det offentliga och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Institutet för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Sieps upprätta ett bokslut över förlorat svenskt självbestämmande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en myndighetsinventering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Av hävd påbjuder den svenska myndighetstraditionen saklighet och opartiskhet. Detta kan tyckas självklart men i en tid då många myndigheter politiseras eller infiltreras av klaner och gäng måste vi påminna om detta. Värden som en gång i tiden vuxit fram i symbios med nationalstaten och demokratin har verkat orubbliga men är inte det längre. Självgoda politiker berusade av tanken på sin egen upplevda godhet och besatta av den så kallade Sverigebilden glömmer gärna traditionen med samhällsnyttiga och ändamålsenliga myndigheter till fördel för politiserade, opinionsbildande och av egna nätverk infiltrerade myndigheter. För partierna till vänster är myndigheterna inte bara ett redskap för att förverkliga den politiska majoritetens politik, de är även plattformar för att sprida föreställningar om ”klimaträttvisa” och socialistisk woke-ideologi. Inom landsbygdspolitiken väljer man gärna att placera en mer eller mindre nyttig myndighet på orten och höja skatterna i stället för att driva en företagar- och tillväxtvänlig politik.

En sådan politik är skadlig för Sverige. Under de fyra åren som Tidöpartierna styrde har ett viktigt arbete påbörjats genom att till exempel Ekonomistyrningsverket slagits ihop med Statskontoret och Myndigheten för stöd till trossamfund har gått in i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Ett ändamålsenligt tjänstemannaansvar har också äntligen införts. Men det finns mycket mer att göra. Här utvecklar Sverigedemokraterna sin syn på hur myndighetspolitiken borde fungera.

Tjänstemän och chefer agerar ibland olämpligt

Varje offentligt anställd har, liksom alla andra medborgare, en grundlagsstadgad rätt att omfamna vilken åsikt han eller hon vill i politiska, religiösa eller filosofiska avseenden. I egenskap av företrädare för myndigheten är den anställde däremot skyldig att handla sakligt och opartiskt. Detta är en förutsättning för att den offentliga förvaltningen och domstolarna överhuvudtaget skall fungera.

En offentliganställd får under myndighetsutövning därför aldrig agera på ett sådant sätt att förtroendet för vederbörandes eller myndigheternas saklighet och opartiskhet kan komma att rubbas. En given förutsättning för ett fungerade samhälle är också att den som arbetar på myndigheten har ärliga avsikter och inte bara rätt och slätt är kriminell.

Över tid har den svenska tjänstemannatraditionen av oförvitlighet alltså börjat urholkas. Allt från generaldirektörer till handläggare fördröjer medvetet, eller låter egna intressen, styra handläggningen. Transportstyrelsen 2017 och Lantmäteriet 2024 har visat att det finns höga myndighetschefer som inte behärskar eller förstår sig på den verksamhet som de skall styra.

Det finns även exempel på hur ideologi tillåts att direkt påverka myndighetsutövningen: i valet 2018 undertecknade medarbetare på Utrikesdepartementet ett ”upprop” där man pekade på att en särskild värdegrund skulle gälla på departementet och att regeringskonstellationer som av undertecknarna ansågs riskera att bryta mot denna skulle resultera i koordinerad olydnad från departementet gentemot regeringen.

Under sista perioden med de gamla medborgarskapsreglerna beviljades också ovanligt många medborgarskap av Migrationsverket.

Andra missförhållanden är när höga myndighetschefer utrycker sig politiskt i sociala medier eller när uniformerade yrkens personal inte bara tillåts, utan även uppmuntras, delta i opinionsbildande manifestationer på arbetstid – gärna i av myndigheten egna designade och upptryckta t-shirts.

Myndigheter för övrigt bör heller inte bedriva opinionsbildande verksamhet som på ytan kan förefalla ha ett folkbildande eller upplysande syfte men som i själva verket syftar till att sprida en politisk agenda.

Slutligen finns även exempel på ren korruption. Ta tillsättningen av vissa tjänster på Länsstyrelsen i Stockholms län som exempel. Rättsrötan är alltså betydligt mer utbredd än vad man först skulle kunna tro och även om vi har påbörjat arbetet finns det betydligt mer att göra. En bra start vore att förtydliga ett förbud mot myndighetsaktivism i samtliga myndigheters regleringsbrev

Infiltration

Till den olyckliga listan med dysfunktionella myndighetsföreträdare kan nu dessutom fogas ytterligare elände med den senaste tidens uppmärksammade fall där de systemhotande kriminella gängen infiltrerar alltifrån kriminalvården till de kommunala förvaltningarna. Ett liknande och tilltagande problem är att tjänstemän med utländsk bakgrund systematiskt låtit sig vägledas av lojalitet till klanen eller familjen i stället för plikten mot det allmänna.

Riksrevisionen har i en rapport, RiR 2026:3, granskat tre myndigheters arbete för att motverka illojalt beteende och funnits att alla tre hade brister i skyddet mot infiltration. Under Tidöregeringen har arbetet för att stävja detta påbörjats. Det måste fortsätta och prioriterats.

Kläd- och uppförandekod

Som vi redan konstaterat ovan har offentliganställda, liksom alla andra medborgare, en grundlagsstadgad rätt att omfamna vilken åsikt han eller hon vill i politiska, religiösa eller filosofiska avseenden. I egenskap av företrädare för myndigheten är de däremot skyldiga att uppträda sakligt och opartiskt – detta bör givetvis gälla även uppträdande och klädsel.

Huvudregeln inom arbetsrätten är att arbetsgivaren leder och fördelar arbetet. Arbetsledningsrätten omfattar även en rätt att styra klädsel på arbetsplatsen (så kallade neutralitetsklausuler) och i viss mån uppträdande som exempelvis artighetsgester. Denna rätt begränsas dock av diskrimineringslagen (2008:567), vilket innebär att neutralt utformade regler kan vara otillåtna om de i praktiken kan anses missgynna vissa grupper utifrån diskrimineringsgrunderna (så kallad indirekt diskriminering). I ett fall tilldömdes en kvinna diskrimineringsersättning på grund av att hon av religiösa skäl inte varit villig att skaka hand personer av motsatt kön. I ett annat mål tilldömdes en tandläkarstudent diskrimineringsersättning efter att hon vägrat bära viss arbetsklädsel.

Diskrimineringslagen påverkas i stor utsträckning av EU likabehandlingsdirektiv. Dessa har vid flera tillfällen tolkats av EU-domstolen. I ett fall fann domstolen att en regel som hindrade en muslim från att bära huvudduk inte var diskriminerande eftersom regeln var neutral till sin utformning. Europadomstolen har liknande situationer prövat frågan mot religionsfriheten. Domstolen har i samtliga fall funnit att regler som

förbjuder huvudduk inte innebär en otillåten inskränkning av religionsfriheten så länge de nationella reglerna uppfyller vissa kriterier.

Generellt kan sägas att den svenska diskrimineringslagen är betydligt mer restriktiv vad gäller arbetsledningsrätten, jämfört med praxis från både EU- och Europadomstolen, särskilt vad gäller frågan om indirekt diskriminering. Enligt vår mening riskerar denna utveckling att försvåra arbetsgivares möjligheter att upprätthålla gemensamma normer för hur anställda uppträder och representerar verksamheter. Detta är särskilt problematiskt inom offentlig verksamhet, där kraven på neutralitet och opartiskhet är höga.

Personal inom den statligt styrda verksamheten

Det finns idag inga övergripande regler om kläd- eller och uppförandekod i den statligt styrda verksamheten, vilket resulterat i att myndigheter själva förväntas fatta beslut i frågan. Detta har resulterat i att exempelvis Polismyndigheten valt att utarbeta en egen muslimsk ”slöja” som del av sin uniform. För att upprätthålla allmänhetens förtroende för det offentliga är det av yttersta vikt att personer som i sin yrkesroll representerar staten inte ens kan misstänkas fatta beslut på annat än saklig grund. Synliga markörer för viss religionstillhörighet och beteende som avviker från det svenska traditionella sättet att förhållas till varandra ska därför motarbetas. Det bör därför fastställas i författning att personer som arbetar inom statligt styrda verksamheter inte ska tillåtas bära synliga symboler eller klädesplagg som markerar religiös eller politisk tillhörighet och ska vara villiga att använda allmänt vedertagna artighetsgester, som exempelvis handskakning. Regeln ska tillämpas på alla statliga myndigheter, inom sjukvården och skolväsendet.

Mångfald i den statligt styrda verksamheten

Statliga myndigheter ges ett visst ansvar för integrationsfrågor i förordningen (1986:856) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av integrationspolitiken. Enligt 1 § ska myndigheterna fortlöpande beakta samhällets etniska och kulturella mångfald både när de utformar sin verksamhet och när de bedriver den. De ska även verka för lika rättigheter och möjligheter för alla, oavsett etnisk eller kulturell bakgrund. Det är orimligt att myndigheter ska ha ett övergripande uppdrag att jämna ut möjligheter mellan folkgrupper.

Myndigheter finansieras av allmänheten, samtliga svenskar förtjänar att behandlas lika. Förordningen ska därför avvecklas.

Så kallade ”aktiva åtgärder” definieras i Diskrimineringslagen 3 kap. 1 §. Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete i syfte att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Myndigheter ska arbeta med aktiva åtgärder. Sverigedemokraterna står bakom principen om lika rättigheter oberoende om en person omfattas av en viss diskrimineringsgrund eller ej. Att ålägga myndigheter att arbeta för att skapa samma möjligheter för exempelvis vissa utlänningar som befolkningen i övrigt är dock orimligt eftersom det i många fall förutsätter aktiv diskriminering mot majoritetsbefolkning. Ingen i Sverige ska ha konkurrensfördelar eller nackdelar på grund av att de tillhör en viss diskrimineringsgrund. Diskrimineringslagen ska därför uppdateras och ordet möjlighet ska strykas genomgående.

Myndighetsinstruktioner

I Arbetsgivarverkets regleringsbrev stadgas att ”[a]rbetsgivarverket ska rapportera vilka åtgärder som vidtas på det statliga avtalsområdet för att uppnå en jämn könsfördelning på ledande befattningar i staten, minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män, uppnå en god arbetsmiljö med låg sjukfrånvaro samt för att öka andelen anställda med utländsk bakgrund på alla nivåer”. Vissa myndigheters instruktioner innehåller också den typen av mål, exempelvis Arbetsförmedlingens instruktion (2022:811) enligt vilken myndigheten ska ”främja mångfald och jämställdhet inom sitt verksamhetsområde”. Alla förordningar och instruktioner till myndigheter med uppgifter om att främja mångfald behöver justeras. Mångfaldsmål bör ersättas med kompetensmål.

Ny språkpolicy inom statliga och kommunala myndigheter

Av Språklagen (2009:600) framgår att svenska är Sveriges huvudspråk. I Förvaltningslagen (2017:900) stadgas å andra sidan att en myndighet ska använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.

En förutsättning för att bli en fungerande samhällsmedlem är att personer som flyttar till Sverige klarar att uttrycka sig på svenska i tal och skrift. Kommunikationen mellan det offentliga och den enskilde bör i högre grad reflektera detta. Statliga och kommunala myndigheter ger idag service, både muntligen och skriftligen på ett stort antal språk. Försäkringskassan ger exempelvis service på (de nationella minoritetsspråken undantagna) arabiska, dari, tigrinja, somaliska, spanska, polska, ryska, turkiska och ukrainska.
Skatteverket tillhandahåller information på sorani, persiska och arabiska. Att tillhandahålla service på invandrares hemspråk minskar incitamenten att lära sig svenska och skickar dessutom en signal om att ansvaret för anpassning ligger på det offentliga och på majoritetssamhället, i stället för på den som vill bosätta sig i Sverige. En del av integrationspolitiken ska vara att tydligt markera det svenska språket ställning. Frågan om vilken service som bör tillhandahållas på andra språk än svenska, engelska eller de nationella minoritetsspråken är inte okomplicerad. I vissa fall måste samhällets intresse av att kunna kommunicera klart och tydligt med den enskilde väga tyngre än intresset av att skapa incitament att lära sig svenska. Så är uppenbarligen fallet vad gäller exempelvis information om allmänfarliga händelser, inom sjukvården, information om Sverige för nyanlända eller handläggning hos migrationsverket. Huvudregeln för andra kommunala eller statliga myndigheters service bör dock vara att då en enskild ansöker om en förmån, tillstånd, bidrag eller ersättning så ska service endast finnas på svenska engelska och de nationella minoritetsspråken. Detta ska gälla både muntlig och skriftlig handläggning.
Regler om svenska språkets ställning ska därför fastställas i lag. Riktlinjer ska lämnas till myndigheter om i vilka situationer som den nya huvudregeln ska gälla. De nya reglerna om språk ska också utformas så att de harmoniserar med förslagen som kommer i utredningen En översyn av vissa tolkfrågor. Inom ramen för uppdraget ska också utredas möjligheten att använda AI-tolk. En utgångspunkt för arbetet ska vara att all rekrytering till eller marknadsföring för andra än utlandsmyndigheter ska ske uteslutande på svenska.

Politiska myndigheter

Politiska myndigheter såsom Institutet för mänskliga rättigheter skall läggas ner. Mänskliga rättigheter stärks och bevaras bäst genom befintlig myndighetsstruktur som

till exempel JO. Att sverigebildsbesatta makthavare tycker att det är viktigt att få höga poäng enligt parisprinciperna är i sammanhanget ointressant.

Svenska institutet för europapolitiska studier

Sieps (Svenska institutet för europapolitiska studier) bör få ett förändrat uppdrag. Idag är Sieps något av en offentligt finansierad reklambyrå för EU. Myndigheten behöver reformeras för att istället bli ett granskningsorgan riktat mot EU:s politiska utveckling och förvaltning, och vilka konsekvenser och förändringar på dessa områden som EU-medlemskapet medför för Sverige över tid.

Sieps bör få i uppdrag att årligen upprätta ett EU-bokslut med fokus på hur mycket självbestämmande som flyttats från Sverige till EU, samt upprätta en ingående ”resultaträkning” kring Sveriges utgifter och intäkter i och med medlemskapet.

Myndighetsinventering

Tidöpartierna har slagit samman ett antal myndigheter. Statskontoret har dessutom på uppdrag av regeringen analyserat de svenska nämndmyndigheterna och lämnat förslag till effektiviseringar. Den här typen av reformer medför bättre hushållning och minskar slöseriet. Arbetet med effektivisering och inventering av myndigheter bör aldrig stanna upp. Rätt myndighet ska göra rätt sak och ledas på rätt sätt. För att säkerställa detta behöver regeringen ta ett helhetsgrepp kring myndighetsfrågan och genomföra en fullständig myndighetsinventering. Syftet med denna är att fastslå vilka myndigheter som inte är samhällsnyttiga, kunde ledas bättre, utföra sina sysslor mer effektivt, eller om deras egentliga uppdrag överskuggats av ovidkommande hänsyn.

Den generella utgångspunkten bör vara att myndigheter, förutom att tjäna allmänheten, är till för att verkställa politiska beslut och/eller informera och utreda specifika angelägenheter inom myndighetens verksamhetsområde. Politik däremot skall bedrivas i de parlamentariska församlingarna och i den allmänna debatten. Forskning bör i möjligaste mån bedrivas på lärosäten – inte av myndigheter i övrigt. Myndigheter som är politiserade, överflödiga eller vars uppdrag överlappar med andra effektivare myndigheters bör avvecklas, slås ihop eller reformeras i syfte att fokusera mer på sina kärnuppdrag.

Oscar Sjöstedt (SD)

Ludvig Aspling (SD) *Roger Hedlund (SD)*

Fredrik Lindahl (SD)